

Grozījumi Darba likumā

Izdarīt Darba likumā (Latvijas Republikas Saeimas un Ministru Kabineta Ziņotājs, 2001, 15.nr.; 2003, 2.nr.; 2004, 5., 10.nr.; 2005, 12., 22.nr.; 2006, 21.nr.; 2009, 14.nr.; Latvijas Vēstnesis, 2009, 200.nr.; 2010, 47.nr.; 2011, 62., 103.nr.; 2012, 108.nr.; 2014, 225.nr; 2016, 101.nr.) šādus grozījumus:

1. Aizstāt visā likuma tekstā vārdu „invalids” attiecīgajā locījumā ar vārdiem „persona ar invaliditāti” attiecīgajā locījumā.

2. Aizstāt visā likuma tekstā vārdus „bērns invalids” attiecīgajā locījumā ar vārdiem „bērns ar invaliditāti” attiecīgajā locījumā.

3. Izteikt 18.pantu šādā redakcijā:

„ 18.pants. Darba koplīguma puses

(1) Darba koplīgumu uzņēmumā slēdz darba devējs un darbinieku arodbiedrība vai darbinieku pilnvaroti pārstāvji, ja darbinieki nav apvienojušies arodbiedrībā.

(2) Darba koplīgumu nozarē vai teritorijā (turpmāk — ģenerālvienošanās) slēdz darba devējs, darba devēju grupa, darba devēju organizācija vai darba devēju organizāciju apvienība ar darbinieku arodbiedrību vai darbinieku arodbiedrību apvienību (savienību), ja ģenerālvienošanās pusēm ir atbilstošs pilnvarojums vai ja tiesības slēgt ģenerālvienošanos paredzētas šo apvienību (savienību) statūtos. Darba devējs, darba devēju grupa, darba devēju organizācija vai darba devēju organizāciju apvienība, ja tai ir atbilstošs pilnvarojums vai, ja tiesība pievienoties jau esošai ģenerālvienošanās ir paredzēta organizācijas vai organizāciju apvienības statūtos, var pievienoties jau noslēgtai ģenerālvienošanās.

(3) Darba devēju organizācijas vai darba devēju organizāciju apvienības noslēgta ģenerālvienošanās ir saistoša šīs organizācijas vai organizāciju apvienības biedriem. Šis noteikums attiecas arī uz darba devēju organizācijas vai darba devēju organizāciju apvienības biedriem, ja attiecīgā darba devēju organizācija vai darba devēju organizāciju apvienība ir pievienojusies jau noslēgtai ģenerālvienošanās. Darba devēju organizācijas vai darba devēju organizāciju apvienības biedra vēlāka izstāšanās no darba devēju organizācijas vai darba devēju organizāciju apvienības neietekmē koplīguma spēku attiecībā uz šo darba devēju vai darba devēju organizācijas biedru.

(4) Ja ģenerālvienošanos noslēgušie darba devēji, darba devēju grupa, darba devēju organizācija vai darba devēju organizāciju apvienība, tajā skaitā arī darba devēji, kas pievienojušies jau noslēgtai ģenerālvienošanās, kādā nozarē

atbilstoši Centrālās statistikas pārvaldes datiem nodarbina vairāk nekā 50 procentus darbinieku vai viņu preču apgrozījums vai pakalpojumu apjoms ir vairāk nekā 60 procenti no nozares preču apgrozījuma vai pakalpojumu apjoma, tad šāda ģenerālvienošānās ir saistoša visiem attiecīgās nozares darba devējiem un attiecas uz visiem darbiniekiem, kurus nodarbina šie darba devēji. Attiecībā uz minētajiem darba devējiem un darbiniekiem ģenerālvienošānās stājas spēkā ne ātrāk kā trīs mēnešu laikā no dienas, kad tā publicēta laikrakstā “Latvijas Vēstnesis”, ja tajā nav noteikts cits vēlāks spēkā stāšanās laiks. Ģenerālvienošānās laikrakstā “Latvijas Vēstnesis” publicējama uz pušu kopīga pieteikuma pamata.

(5) Darba devējs var atkāpties no šā panta ceturtajā daļā minētās saistošās ģenerālvienošānās, ja šāda tiesība ir noteikta ģenerālvienošānās.

(6) Uz šī panta ceturtajā daļā minēto saistošo ģenerālvienošānos nav piemērojami šā likuma 19.panta trešās daļas noteikumi.”

4. 58.pantā:

papildināt pirmo daļu ar teikumu šādā redakcijā:

„Atstādināšanas laikā darbiniekam ir pienākums būt sasniedzamam viņam noteiktā darba laika ietvaros, izmantojot darba devēja rīkojumā noteiktos saziņas līdzekļus, kā arī pēc pieprasījuma ierasties pie darba devēja.”;

papildināt trešo daļu ar teikumu šādā redakcijā:

„Par šādas atstādināšanas laiku darbiniekam saglabā darba samaksu minimālās mēneša darba algas apmērā proporcionāli atstādināšanas laikam.”;

izteikt ceturto daļu šādā redakcijā:

„(4) Ja darbinieka atstādināšana no darba ir bijusi nepamatota darba devēja vainas dēļ, darba devējam ir pienākums izmaksāt darbiniekam starpību starp vidējo izpeļņu un darbiniekam izmaksāto minimālo mēneša darba algu par visu darba piespiedu kavējuma laiku, kā arī atlīdzināt ar atstādināšanu radušos zaudējumus.”;

papildināt pantu ar septīto un astoto daļu šādā redakcijā:

„(7) Darba devējam ir tiesības uzteikt darba līgumu laikā, kad darbinieks ir atstādināts no darba.

(8) Darba devējam, ievērojot šā likuma 78.panta noteikumus, ir tiesības ieturēt no darbiniekam izmaksājamās darba samaksas atstādināšanas laikā izmaksāto minimālo mēneša darba algu, ja atstādināšana ir bijusi pamatota.”.

5. Izteikt 68.pantu šādā redakcijā:

„68.pants. Piemaksa par virsstundu darbu vai darbu svētku dienā

(1) Darbinieks, kas veic virsstundu darbu par pirmajām divām virsstundām, kas veiktas virs dienas normālā darba laika saņem piemaksu ne mazāk kā 50 procentu apmērā, bet par katru nākamo virsstundu ne mazāk kā 100 procentu apmērā no viņam noteiktās stundas algas likmes, bet, ja nolīgta akorda alga, - attiecīgi ne mazāk kā 50 procentu vai 100 procentu apmērā no akorddarba izcenojuma par paveiktā darba daudzumu.

(2) Ja darbiniekam noteikta summētā darba laika uzskaite un pārskata periods ir viens mēnesis, darbinieks, kas veic virsstundu darbu, par pirmajām 20 virsstundām, kas veiktas virs pārskata periodā noteiktā normālā darba laika saņem piemaksu ne mazāk kā 50 procentu apmērā, bet par katru nākamo virsstundu ne mazāk kā 100 procentu apmērā no viņam noteiktās stundas algas likmes, bet, ja nolīgta akorda alga, - attiecīgi ne mazāk kā 50 procentu vai 100 procentu apmērā no akorddarba izcenojuma par paveiktā darba daudzumu.

(3) Ja darbiniekam noteikta summētā darba laika uzskaite un pārskata periods ir garāks par vienu mēnesi, darbinieks, kas veic virsstundu darbu, par pirmajām 20 stundām, kas veiktas virs katrā kalendārajā mēnesī noteiktā normālā darba laika, saņem piemaksu ne mazāk kā 50 procentu apmērā, bet par katru nākamo virsstundu - ne mazāk kā 100 procentu apmērā no viņam noteiktās stundas algas likmes, bet, ja nolīgta akorda alga, - attiecīgi ne mazāk kā 50 procentu vai 100 procentu apmērā no akorddarba izcenojuma par paveiktā darba daudzumu. Šādā gadījumā piemaksu par virsstundu darbu aprēķina un izmaksā pārskata perioda beigās.

(4) Darbinieks, kas veic darbu svētku dienā, saņem piemaksu ne mazāk kā 100 procentu apmērā no viņam noteiktās stundas vai dienas algas likmes, bet, ja nolīgta akorda alga, — ne mazāk kā 100 procentu apmērā no akorddarba izcenojuma par paveiktā darba daudzumu.

(5) Darba koplīgumā vai darba līgumā var noteikt lielāku piemaksu par virsstundu darbu vai darbu svētku dienā.”

6. Papildināt 19.nodaļu ar 75.³ pantu šādā redakcijā:

„75.³ pants. Stundas algas likmes aprēķināšana

Stundas algas likmi aprēķina, dalot darbiniekam noteikto mēneša darba algu ar darba stundu skaitu attiecīgajā mēnesī. Ja darbiniekam noteikts summētais darba laiks, stundas algas likmi aprēķina, dalot darbiniekam noteikto mēneša darba algu ar attiecīgā kalendārā gada vidējo darba stundu skaitu mēnesī.”

7. 84.pantā:

papildināt pirmās daļas 1.punktu pēc vārda „komercdarbībai” ar vārdiem „ņemot vērā darbinieka rīcībā esošo darba devēja aizsargājamo informāciju.”;

papildināt pirmās daļas 3.punktu pēc vārda „pienākumu” ar vārdiem „pēc darba tiesisko attiecību izbeigšanās”;

papildināt pantu ar piekto daļu šādā redakcijā:

„(5) Vienošanās par konkurences ierobežojumu var attiekties uz dažādiem konkurences ierobežojuma veidiem, tajā skaitā uz darbinieka patstāvīgu konkurējošu saimniecisku darbību, darbinieka nodarbināšanu pie cita darba devēja, klientu vai bijušā darba devēja darbinieku nepārvilināšanu.”

8. Izteikt 85.panta pirmo daļu šādā redakcijā:

„(1) Darba devēja uzteikuma gadījumā darba devējs var vienpusēji atkāpties no vienošanās par konkurences ierobežojumu tikai pirms vai vienlaicīgi ar šo uzteikumu, bet citos darba tiesisko attiecību izbeigšanas gadījumos - pirms darba līguma izbeigšanās.”

9. Papildināt 90.panta ceturto daļu ar teikumu šādā redakcijā:

„Ja, izskatot sūdzību par piezīmes vai rājienu atcelšanu, darba devējs piezīmi vai rājienu neatceļ, darbiniekam ir tiesības celt prasību tiesā viena mēneša laikā no dienas, kad saņemts darba devēja atteikums. Ja darba devējs šā likuma 94.panta otrajā daļā noteiktajā laikā nav izskatījis sūdzību un sniedzis darbiniekam atbildi par pieņemto lēmumu, darbiniekam ir tiesības celt prasību tiesā viena mēneša laikā no atbildei noteiktā laika notecēšanas dienas.”

10. Papildināt 91.pantu pēc vārdiem „darba devējiem” ar vārdiem „vai tikt citādi nodarbinātam”.

11. Papildināt 92. pantu ar otro daļu šādā redakcijā:

„(2) Darba devējam strīda gadījumā ir pienākums pierādīt, ka ierobežojums veikt blakus darbu ir attaisnojams ar darba devēja pamatotām un aizsargājamām interesēm.”

12. 96.pantā:

papildināt trešo daļu ar teikumu šādā redakcijā:

„Šādas tiesības darba devējam ir arī uzteicot darba līgumu šā likuma 101.panta pirmās daļas 1.,2.,3.,4. un 5.punktā noteiktajos gadījumos, kā arī 101.panta piektajā daļā noteiktajā gadījumā.”;

papildināt astoto daļu ar teikumu šādā redakcijā:

„Šādas tiesības darba devējam ir arī uzteicot darba līgumu šā likuma 101.panta pirmās daļas 1.,2.,3.,4. un 5.punktā noteiktajos gadījumos, kā arī 101.panta piektajā daļā noteiktajā gadījumā.”

13. Papildināt 103.panta pirmās daļas 1.punktu aiz skaitļa „4.” ar skaitli „7.”

14. Izslēgt 105.panta trešās daļas 1.punktu.

15. Izslēgt 109.panta otro daļu.

16. 110.pantā:

izteikt pirmo daļu šādā redakcijā:

„ (1) Darba devējam aizliegts uzteikt darba līgumu darbiniekam — arodbiedrības pilnvarotai amatpersonai — bez attiecīgās arodbiedrības iepriekšējas piekrišanas, izņemot gadījumus, kas noteikti šā likuma 47.panta pirmajā daļā un 101.panta pirmās daļas 4., 7.,8., 10. un 11.punktā.”;

papildināt trešo daļu pēc vārda „piekrišana” ar vārdiem „neskaitot darbinieka pārejošas darbnespējas laiku.”;

papildināt pantu ar piekto daļu šādā redakcijā:

„(5) Ja darba devējs paredzējis uzteikt darba līgumu darbiniekam – arodbiedrības biedram, kurš nav uzskatāms par arodbiedrības pilnvaroto amatpersonu, darba devējs pirms darba līguma uzteikšanas, izņemot gadījumus, kas noteikti šā likuma 47.panta pirmajā daļā un 101.panta pirmās daļas 4., 7.,8., 10. un 11.punktā, savlaicīgi konsultējas ar darbinieku arodbiedrību.”

17. 112.pantā:

izslēgt skaitli un vārdus „100.panta piektajā daļā”;

papildināt pantu ar otro daļu šādā redakcijā:

„(2) Darba devējam ir pienākums izmaksāt darbiniekam atlaišanas pabalstu šā panta pirmajā daļā noteiktajā apmērā arī darbinieka uzteikuma gadījumā, ja tas saistīts ar šā likuma 100.panta piektajā daļā minētajiem svarīgajiem iemesliem un darba devējs piekrīt, ka darbinieka norādītais iemesls ir svarīgs. Ja darba devējs apstrīd darbinieka norādīto svarīgo iemeslu,

darbinieks var celt prasību tiesā par atlaišanas pabalsta piedziņu viena mēneša laikā no atlaišanas dienas.”

18. Izteikt 117.panta trešo daļu šādā redakcijā:

„(3) Šīs nodaļas noteikumus piemēro tādai jūras kuģa īpašumtiesību pārejai, kas ir daļa no uzņēmuma vai tā patstāvīgas, identificējamās daļas (saimnieciskas vienības), bet ne atsevišķi viena vai vairāku jūras kuģu, īpašumtiesību pārejas, ar noteikumu, ka īpašumtiesību ieguvējs atrodas vai uzņēmums, vai tā patstāvīga, identificējama daļa (saimnieciska vienība), kuras īpašumtiesības nodod, paliek Eiropas Savienības teritorijā.”

19. Papildināt 136.pantu ar devīto, desmito un vienpadsmito daļu šādā redakcijā:

„(9) Vienlaikus ar vienošanos par virsstundu darbu vai norīkošanu to veikt darbinieks un darba devējs var vienoties, ka piemaksas par virsstundu darbu vietā darbiniekam piešķir apmaksātu atpūtu citā laikā atbilstoši nostrādāto virsstundu skaitam, kā arī par šāda apmaksāta atpūtas laika piešķiršanas kārtību.

(10) Ja piemaksas par virsstundu darbu vietā darbiniekam piešķir apmaksātu atpūtu, tad šāda apmaksāta atpūta piešķirama ne vēlāk kā viena mēneša laikā no virsstundu darba veikšanas dienas, bet, ja darbiniekam ir noteikts summētais darba laiks, apmaksāta atpūta piešķirama nākamajā pārskata periodā, bet ne vēlāk kā trīs mēnešu laikā. Darbiniekam un darba devējam vienojoties, šo apmaksāto atpūtu var pievienot pie ikgadējā apmaksātā atvaļinājumu, atkāpjoties no šajā daļā noteiktās vispārīgās kārtības.

(12) Ja darbinieks un darba devējs ir vienojušies, ka piemaksas par virsstundu darbu vietā darbiniekam piešķir apmaksātu atpūtu, bet darba tiesiskās attiecības tiek izbeigtas līdz apmaksātas atpūtas izlietošanas dienai, darba devējam ir pienākums izmaksāt attiecīgo piemaksu par virsstundu darbu.”

20. 145.pantā:

papildināt otrās daļas ceturto teikumu pēc vārda „laikā” ar vārdiem „ja darba līgumā vai darba koplīgumā nav noteikts citādi”;

papildināt trešo daļu ar teikumu šādā redakcijā:

„Ja pārtraukuma laikā darbiniekam ir noteikts aizliegums atstāt savu darba vietu un darbinieks šo laikposmu nevar izmantot pēc sava ieskata, šāds pārtraukums ieskaitāms darba laikā.”

21. Papildināt 151.pantu ar ceturto un piekto daļu šādā redakcijā:

„(4) Ikgadējo apmaksāto papildatvaļinājumu par kārtējo gadu piešķir, un tas izmantojams laikposmā līdz nākamā gada ikgadējam apmaksātajam atvaļinājumam.

(5) Ikgadējā apmaksātā papildatvaļinājuma atlīdzināšana naudā nav pieļaujama, izņemot gadījumus, kad darba tiesiskās attiecības tiek izbeigtas un darbinieks ikgadējo apmaksāto papildatvaļinājumu nav izmantojis.”

22. Papildināt pārejas noteikumus ar 17.punktu šādā redakcijā:

„17. Ja darba devējs ir noslēdzis darba līgumu ar personu ar invaliditāti līdz grozījuma šā likuma 109.panta otrajā daļā, ar kuru minētā daļa ir izslēgta no likuma, spēkā stāšanās dienai, darba devējam aizliegts uzteikt darba līgumu ar šo darbinieku, izņemot gadījumus, kas noteikti šā likuma 47.panta pirmajā daļā un 101.panta pirmās daļas 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7. un 10.punktā.”

23. Papildināt informatīvo atsauci uz Eiropas Savienības direktīvām ar 28., 29. un 30.punktu šādā redakcijā:

„28) Eiropas Parlamenta un Padomes 2015.gada 6.oktobra direktīvas 2015/1794, ar kuru attiecībā uz jūrniekiem groza Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2008/94/EK, 2009/38/EK un 2002/14/EK un Padomes Direktīvas 98/59/EK un 2001/23/EK;

29) Eiropas Parlamenta un Padomes 2014.gada 16.aprīļa direktīvas 2014/54/ES par pasākumiem, ar ko veicina darba ņēmējiem piešķirto tiesību īstenošanu darba ņēmēju pārvietošanās brīvības jomā;

30) Eiropas Parlamenta un Padomes 2016.gada 11.maija direktīvas 2016/801 par nosacījumiem attiecībā uz trešo valstu valstspiederīgo ieceļošanu un uzturēšanos pētniecības, studiju, stažēšanās, brīvprātīga darba, skolēnu apmaiņas programmu vai izglītības projektu un viesaukles darba nolūkā (pārstrādāta redakcija).”

Iesniedzējs:
labklājības ministrs

J.Reirs

14.02.2017. 17:02
1980
M.Badovskis, 67021596
Maris.Badovskis@lm.gov.lv